

*І.Р. Лозанюк, студентка 4 курсу спеціальності
«Міжнародна інформація» Східноєвропейського
національного університету імені Лесі Українки*

*Науковий керівник: к.філол.н., доц. кафедри
міжнародної інформації СНУ ім. Лесі Українки
Карпчук Н.П. (Україна, м.Луцьк)*

Культурна дипломатія як чинник транскордонного співробітництва Франції та Іспанії

*Робота виконана на кафедрі міжнародної
інформації СНУ ім.і Лесі Українки*

У статті проаналізовано характер транскордонної співпраці Франції та Іспанії в контексті європейського регіоналізму. Визначено роль культурної дипломатії у досягненні міжнаціонального взаєморозуміння при забезпеченні зовнішньополітичних інтересів даних країн.

Ключові слова: транскордонна співпраця, єврорегіон, Франція, Іспанія, зовнішня політика, культура, культурна дипломатія.

Сучасні тенденції до уніфікації та глобалізації зумовили формування транснаціональної ідентичності, що виступає базисом європейської та світової інтеграції, створюючи систему регіональних співдружностей у суспільстві. За таких умов стратегічна мета європейських держав полягає в розвитку цілісної європейської спільноти поряд зі збереженням багатокультурності та своєї національної самобутності. Об'єднана Європа прагне стати ефективною структурою, яка б ефективно забезпечувала міжкультурний діалог, розвиток політичної ідеології як чинники зовнішньої та внутрішньої політики європейських країн. Важливо, що культурна дипломатія держав Європи постає вагомим

інструментом політичного впливу на міжнародні відносини, зокрема, в рамках політики сусідства.

Оскільки Франція та Іспанія мають спільний кордон більше, ніж сотню років і прямо асоціюються з поняттям «Європа», впливають на стан формування укладу Європейського Союзу й інших міжнародних інститутів, актуально дослідити способи транскордонної взаємодії даних країн та з'ясувати, яким чином вони здійснюють міжкультурну комунікацію для досягнення своїх політичних стратегій.

Аналізуючи ідеї науковців Ж.-П. Ленера і Р. Ратті, можна зробити висновок, що транскордонний регіон – це певна територія, для якої характерна присутність схожих природно-географічних умов і яка охоплює прикордонні регіони двох або декількох країн, що мають спільний кордон. Основна форма транскордонного співробітництва – єврорегіон. Так, метою будь-якого подібного об'єднання прикордонних регіонів сусідніх держав у одну організацію є посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або владами, що знаходяться під юрисдикцією двох або декількох сторін договору[2]. Єврорегіони мають свою нормативну базу та, звісно, формуються через усвідомлення культурної, історичної пов'язаності, а також через наявність проблеми периферійної стагнації прикордонних адміністративних одиниць, порівняно з іншими, у кожній із держав-сусідок.

Франція та Іспанія – не виключення з правил, а тому основним завданням їх міжрегіональної, транскордонної співпраці було і є подолання економічної, соціально-культурної, організаційної та іншого роду відсталості в порівнянні з центральними, розвиненими областями.

Безпосередньо ідея подолання національної обмеженості та розвитку міжнародної співпраці у прикордонні з'явилася, коли Франція та Іспанія в 1875 році утворили двосторонню комісію в справах регіону Піренеїв. Надалі діяльність у

даному векторі проходила в рамках програми транскордонного співпраці ЄС INTERREG. На сьогодні країни беруть спільну участь в таких інституціях, як Транскордонний госпіталь Сардинії (Cerdanya Cross-Border Hospital) та Єврорегіон Піреней-Середзем'я (Euroregion Puyénées-Méditerranée), утворений в 2004 році трьома автономними областями Іспанії (Каталонія, Арагон, Балеарські о-ви) та двома регіонами Франції (Південні Піреней, Лангедок).

До основних завдань Єврорегіону віднесено:

- посилення внутрішньої соціально-економічної інтеграції;
- відстоювання проектів сталого розвитку в рамках стратегії ЄС "Євро 2020";
- підвищення міжнародної конкурентоспроможності єврорегіону;
- створення технологічними, науковими і культурними центрами "інноваційного полюсу зростання";
- покращення відкритості територій єврорегіону, розгортання транспортної мережі та розвиток середземноморського транспортного коридору[1].

Очевидно, що першочерговим рушієм плідної діяльності регіонів у спільно створеному інституті виступає культурна взаємодія, спілкування, освітні контакти, історична, релігійна поєднаність, а також схожість у звучанні мови. Це зумовлено тим, що обидві країни велику увагу приділяють захисту своєї культурної спадщини та її популяризації з різницею лиш у тому, що для Франції культурна дипломатія, а саме просування власних інтересів шляхом позиціонування себе в міжнародній спільноті через кіно, музику, літературу, театр, освіту, спорт тощо, є основним засобом ведення зовнішньої політики. Так, усе, що стосується питань культури, тут централізоване, тоді як Іспанія дотримується принципу нейтралітету, плюралізму, мовної толерантності й дозволила регіонам розвиватися по-своєму. Відомо, що конституцією Іспанії мову Castellano встановлено як офіційну. Кожен

іспанець зобов'язаний знати і використовувати її. Але існують такі, що офіційно визнаються Статутами Автономних Об'єднань, а саме: "Euskera" (Країна Басків і Наварра), "Gallego" (Галісія), "Catalan" (Каталонія і Балеарські Острови) і "Valenciano" (Валенсійське співтовариство), місцевий варіант "Catalan". Очевидно, розмаїття варіацій іспанської мови – це культурна спадщина, яка повинна бути об'єктом спеціальної турботи і захисту. У французів простіше – вони всіляко пропагують і плекають одну мову – французьку, навіть захистивши її існування на законодавчому рівні.

Характерними рисами Піренейського євро регіону можна вважати культурну близькість громадян сусідніх країн, солідарність, активне створення комерційних, лейбористських обмінів тощо. До впровадження програми INTERREG на цій території існувала проблема відсутності культурної кооперації з боку адміністрацій, політико-адміністративних установ, а також різних юридичних кадрів. Зараз рівень культурного обміну й комунікації у регіоні значно вищий, і це проявляється у якісному розвитку інформування населення євро регіону про події, гранти, фестивалі, стипендії, новини тощо шляхом використання сучасних систем спілкування. Так, усі прикордонні райони-учасниці мають власні офіційні сайти, де зручно, повно, якісно представлено дані про культурні програми й заходи, стан захисту предметів історичної спадщини, індустрію дозвілля, освітнього обміну тощо як на землях прикордонної області, так і загалом по Євро регіону Піреней-Середзем'я.

Отже, у своїй діяльності на території спільного транскордонного регіону Франція та Іспанія найбільше уваги приділяють об'єктам культурної й природної спадщини, захисту простору довкілля, вирішенню питань доступу суспільства до творів мистецтва, скарбів історичних та природних. Заохочуючи таким чином розвиток економіки у даній зоні, створюючи міжнаціональний міст для населення прикордонних областей, держави формують нові робочі місця

та особливий організаційний уклад життя своїх громадян, стираючи протиріччя, налагоджуючи взаєморозуміння та рівномірний розвиток своїх національних округів.

Джерела:

1. В Брюсселі домовилися про співпрацю представники Євро регіону "Дністер" та Євро регіону "Пиренеї - Медітеране" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sg.vn.ua/news/show/111>.

2. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями 1980 р. [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_106.

3. European territorial cooperation building bridges between people. [Electronic resource] – Available at: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm.

4. Funding Opportunities for International Cultural Cooperation in Spain By Interarts PRACTICS Infopoint – Spain. [Electronic resource] – Available at: www.interarts.net.

5. Institute of International Relations and Area Studies, Ritsumeikan University EU/ Lluís VALLS Cross-Border Cooperation Policy in Spain: A Comparison of Interreg III A in the Two Frontiers/ Institute of International Relations and Area Studies, Ritsumeikan University EU. [Electronic resource] – Available at: http://www.academia.edu/242617/Does_crossborder_cooperation_empower_European_regions_the_case_of_Interreg_III_France-Spain.

6. Region Médi-Pyrénées. [Electronic resource] – Available at: <http://www.midipyrenees.fr/-Accueil-Culture->.

7. **The case of INTERREG III-A France-Spain. Jean-Baptiste Harguindéguy.** [Electronic resource] – Available at: http://www.academia.edu/242617/Does_cross_border_cooperat

ion empower European regions the case of Interreg III Fr
ance-Spain